

Dnešní situace umění není naprosto tak zoufalá, jak se snad hlásá hned z několika stran. Ukázalo se nade vše jasně, že umění nemůže být samo pro sebe a že aspoň kus nějakého cíle nad obzorem být musí. Jenomže tohle právě nesou těžce generace včerejška, z nichž jsme vyšli, a těžko toto sousto polykají, zatímco obzory jdou vstříc často s nehotovými experimenty a kupodivu! pořád i s malou technickou pohotovostí. Staré doby se zase vtínají do nových a to nás mate ještě více.

Ale snad je to všechno opravdu nějaký vítězný přerod a na mrtvolách „ze zbytečných rozpaků“ nezáleží.

Ze všech umění vidím před sebou jasně budoucnost architektury a sochařství. Tyto obzory se zvládnou, neboť lidstvo se už nekrčí. Méně jasna je mně budoucnost filmu a divadla; prožili jsme a prožíváme v jejich vývoji spoustu hesel, která jsou zmodernizovaná ničemnost a starý kalendář nového vydání. Velmi mne zajímá román a jeho kombinace s dějinami, statistikou, brožurou i dramatem. Myslím, že „román“ stane se požadavkem a nutností budoucnosti, ale románové historie to nebudou. Sociologické pravdy rozleptají dnešní román na špinavé smetí, filosofie je vyvětrá — a všichni konstruktivní lidé hodí do toho materiál, který bude barva sama a dynamit sám. I bude zase rozkoší, ctí a zoufalým příkazem číst knihu.

Konkrétní práce? Házet už předem do oblak i na štíty

poděšených domů tmavé i veselé hrůzy přichystaného velkého dobrodružství, na jehož příchod čekáme od nepaměti všichni, a pro tento časový úsek od chvíle, kdy se narodíme.

(Fronta, duben 1927)